

**UCHWAŁA NR 0007.84.2023
RADY GMINY GOLESZÓW**

z dnia 29 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goleszów na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) Rada Gminy Goleszów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Goleszów na lata 2024-2026.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goleszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Duraj

Załącznik do uchwały Nr 0007.84.2023

Rady Gminy Goleszów

z dnia 29 listopada 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GOLESZÓW
NA LATA 2024–2026**

Goleszów, listopad 2023

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez proces przywracania zdolności rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną.

Program przygotowany jest w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przesłanką uzasadniającą formułowanie Programu jest konsolidowanie działań podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego przy współudziale innych podmiotów, dla których wiodącym celem jest podejmowanie działań dążących do spójnego wsparcia rodzin, zwłaszcza tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodzina, to pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze dziecka, które powinno zapewnić mu warunki i możliwości prawidłowego rozwoju biologicznego i psychospołecznego oraz bezpieczeństwa emocjonalnego, a także przygotować je do pełnienia przyszłych ról społecznych. To właśnie rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą, która kształtuje osobowość dziecka, jego postawy, system wartości i aktywność oraz przekazuje tradycje, wzorce zachowań i zasady współżycia społecznego. Zapewnienie dziecku odpowiednich warunków sprzyja wychowaniu młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie w przyszłości podstawą do budowania prawidłowo funkcjonującej własnej komórki społecznej. Celem wprowadzonych rozwiązań jest troska o zapewnienie każdemu dziecku stabilnego, szczęśliwego, rodzinnego środowiska wychowawczego oraz wsparcie rodziny przeżywającej trudności w powrocie do prawidłowego funkcjonowania, a także zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania jej przez rodziców.

Obowiązujący system pomocy społecznej nałożył na gminy obowiązek zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodzin i dzieci, natomiast zadania specjalistyczne, takie jak poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieci poza rodziną oraz finansowanie pieczy zastępczej powierzył zarówno gminom, jak i powiatom.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy. Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o następujące przepisy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 4) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 7) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 8) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- 9) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 10) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKOWA

Gminę Goleszów na dzień 31 grudnia 2022 r. zamieszkiwało 12 713 mieszkańców.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielenia pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pełne zestawienie środowisk objętych pomocą wraz z podaniem powodów jej przyznania przedstawia Tabela nr 1.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia Centrum Usług Społecznych w Goleszowie z podziałem na przesłanki wniosku o przyznanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2019 -2022

Powody trudnej sytuacji życiowej	2019		2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	78	155	73	139	70	133	58	115
Bezdomność	8	10	4	4	4	4	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	30	111	29	108	30	122	17	74
Bezrobocie	41	105	51	135	44	106	34	84
Niepełnosprawność	84	150	75	129	72	131	61	90
Długotrwała choroba	76	116	76	106	84	129	86	120
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym:	39	126	21	68	24	66	19	54
- rodziny niepełne	22	67	11	35	7	20	5	13
- wielodzietne	7	40	3	16	4	21	3	17
Przemoc w rodzinie	4	13	2	6	3	11	0	0
Alkoholizm	8	9	5	6	6	10	5	8
Narkomania	1	1	2	2	0	0	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	6	3	4	5	10	0	0
Zdarzenie losowe	2	5	4	6	3	4	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	2	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania rocznego MRiPS-03 z udzielonych świadczeń z pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Przedstawiona poniżej Karta Diagnostyczna (tabela nr 2) zawiera informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby dzieci z terenu gminy Goleszów umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających ze wsparcia w postaci świadczeń przyznawanych na podstawie przepisów prawa – ustaw realizowanych przez Centrum Usług Społecznych.

Tabela 2. Karta diagnostyczna

Wyszczególnienie	Rok			
	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców Gminy Goleszów	12 812	12 828	12 742	12 713
Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Goleszów w wieku 0-18 lat	2 543	2 574	2 555	2 548
Liczba osób bezrobotnych	249	318	273	284
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	196	197	218	133
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	464	349	345	353
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	1 569	1 568	1 691	1 475
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	31	31	30	25
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	22	21	31	37
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	3	14	4	8
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny	255	296	329	438
Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	27	16	47	22

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	24	13	15	10
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych	11	13	14	11
Liczba rodzin korzystająca z programu dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	199	193	199	135
Liczba rodzin z dziećmi otrzymująca pomoc żywnościową Program PO PŻ	102	100	48	43
Liczba dzieci przebywająca w pieczy zastępczej	23	22	24	23
- w tym w placówce	11	10	8	9
Liczba asystentów rodziny	1	1	1	1
Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia asystenta rodziny	15	15	15	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych CUS

Dane z Tabeli 1 wskazują, iż głównym czynnikiem udzielania pomocy jest ubóstwo oraz niepełnosprawność. W następnej kolejności powodem przyznawania pomocy jest potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest najczęstszą przyczyną trudności w pełnieniu ról społecznych i rodzicielskich.

Tabela 3. Typy rodzin, ze względu na liczbę dzieci w rodzinie, objętych pomocą społeczną w latach 2019-2022

Rodziny z dziećmi	Rok			
	2019	2020	2021	2022
1	15	14	12	4
2	17	22	17	8
3	5	5	9	5
4	4	3	3	4
5	0	0	1	0
6	0	0	0	0
7 i więcej	0	0	0	0
Ogółem	41	44	42	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MRiPS-03 z udzielonych świadczeń z pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Tabela 4. Typy rodzin, ze względu na liczbę dzieci w rodzinie, objętych pomocą społeczną w latach 2019-2022

Rodziny niepełne o liczbie dzieci	Rok			
	2019	2020	2021	2022
1	13	13	16	11
2	11	7	9	2
3	3	2	4	2
4 i więcej	3	4	3	2
Ogółem	30	26	32	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MRiPS-03 z udzielonych świadczeń z pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

IV. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami.

Tabela 1. Zadania gminy i powiatu

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none"> - profilaktyka – wspieranie rodziny, - asystent rodziny, - inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny, - opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, - prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - piecza zastępcza i instytucjonalna, - usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, - adopcje, - rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, - placówki opiekuńczo – wychowawcze, - organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), - opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, - zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, - organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia, - tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, - organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Źródło: ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zadaniem ustawowym Gminy jest praca Asystenta rodziny z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się pomocą i pracą z rodziną. Do zadań Asystenta rodziny należy między innymi udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywanie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych. Głównym zadaniem w pracy Asystenta jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny poprzez motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. Asystent rodziny przestaje pracować z rodziną wówczas, gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze. Liczba rodzin, z którymi jeden Asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca Asystenta rodziny jest wykonywana w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy albo umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Praca w systemie zadaniowym służy realnym potrzebom rodziny, która objęta jest pracą z Asystentem rodziny. Asystent może dostosować plan pracy z rodziną do indywidualnych potrzeb i dostosować się do rytmu życia rodziny. Środowiska, w których występują problemy opiekuńczo wychowawcze wymagają stałego monitorowania.

Tabela 2. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2019-2022

Miejsce pobytu dzieci	Rok			
	2019	2020	2021	2022
Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	3	0	6	4
Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	3	3	0	2
Dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	0	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Asystenta rodziny w CUS

W 2022 roku pieczę zastępczą opuściło 4 dzieci:

- przysposobiono 2 dzieci,
- ze względu na osiągnięcie pełnoletności – 2 dzieci.

Tabela 3. Koszt utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2019-2022

Miejsce pobytu dzieci	Rok			
	2019	2020	2021	2022
Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	139 599,20 zł	39 606,66 zł	45 078,03 zł	67 018,54 zł
Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo wychowawczych		185 214,81 zł	18 137,41 zł	195 692,53 zł
RAZEM	139 599,20 zł	224 821,47 zł	232 215,44 zł	262 711,07 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych księgowych CUS

Tabela 4. Rodziny objęte opieką asystenta rodziny w latach 2019 - 2022

Rodziny	Rok			
	2019	2020	2021	2022
	15	15	15	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Asystenta rodziny w CUS

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym gminy jest także współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Do ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej zobowiązana jest gmina ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Z przedstawionej analizy wynika, że liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie ok. 24 dzieci. Natomiast jak można zauważyć wydatki na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy rośnie. Koszty utrzymania dziecka w pieczy przedstawia Tabela nr 3.

W celu przeciwdziałania tej sytuacji gmina we współpracy z jednostkami gminnymi, powiatowymi, organizacjami pozarządowymi realizuje różnorodne działania. Polegają one m.in. na pracy Asystenta z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka do pieczy zastępczej, pracy socjalnej, poradnictwie psychologicznym i prawnym, organizacji warsztatów dla rodziców. W gminie Goleszów działalność prowadzi także środowiskowe ognisko wychowawcze w Dziegielowie - TPD, funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Rodziny otrzymują także wsparcie finansowe i rzeczowe w ramach działań statutowych Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

V. ANALIZA

Analiza została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy, doświadczenie pracowników Centrum Usług Społecznych w Goleszowie. Monitoring spraw związanych z pomocą społeczną oraz znajomość występowania problemów pozwoliły na wyodrębnienie mocnych i słabych stron jak również szans i zagrożeń w polityce prorodzinnej i społecznej. Analiza sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja celów wynikających z gminnych programów oraz ustaw, • profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, • wsparcie rodziny poprzez asystenta rodziny, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, • dostęp do poradnictwa specjalistycznego na terenie gminy (m.in. psycholog, terapeuta do spraw uzależnień, bezpłatna pomoc prawna), • funkcjonowanie na terenie gminy środowiskowego ogniska wychowawczego prowadzonego przez TPD dla dzieci, • baza rekreacyjno-sportowa służąca rodzinie, między innymi boiska przyszkolne, korty tenisowe, basen, zielone siłownie, place zabaw, • funkcjonowanie na terenie gminy placówek ochrony zdrowia, • organizowanie przez CUS warsztatów dla rodziców w celu podniesienia kompetencji, wiedzy w zakresie rodzicielstwa mieszkańców Gminy Goleszów, • zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • bierna postawa wobec problemów niewystępujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy, • niska świadomość w wypełnianiu ról opiekunów – wychowawczych, • niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, warsztatach podnoszących kompetencje opiekunów - wychowawców, • utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych, • brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, • bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe), • brak rodzin wspierających.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, • edukacja i uświadamianie społeczeństwa nt. problemów społecznych, • pozyskiwanie środków pozabudżetowych na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, • możliwość zatrudnienia kolejnych asystentów rodziny w CUS, • pozyskanie kandydatów do tworzenia rodzin wspierających, • podnoszenie kwalifikacji przez asystentów, pracowników socjalnych wspierających rodzinę • edukacja rodziców, w szczególności poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzania domowym budżetem • wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • realizacja rządowych programów, • szersza współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny, • rozwój pracy socjalnej z rodzinami i dziećmi z rodzin z trudnościami wychowawczymi, • możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników CUS. 	<ul style="list-style-type: none"> • zanik więzi i tradycji rodzinnych („pęd życia”) • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych, • niepełne rodziny (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę), • występowanie zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm, narkomania i inne uzależnienia), • uzależnienie od korzystania z pomocy społecznej • zaniechanie obowiązków opiekunów - wychowawczych, • niskie kompetencje opiekunów - wychowawców • demoralizacja dzieci i młodzieży, • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży, • zaniechanie obowiązków opiekunów - wychowawczych.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny z dziećmi z terenu gminy Goleszów, a w szczególności:

- rodziny, w tym niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem,

- rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawnościami.

Program skierowany jest do wszystkich rodzin, a przede wszystkim przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest także do rodzin, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

Realizacja Programu polegać będzie na zasadach współdziałania z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służbami zdrowia oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnym działaniom instytucji możliwe będzie przezwyciężenie kryzysów opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach.

VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓLWE PROGRAMU

Cel główny:

1. Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodzinami w gminie Goleszów,
2. Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

Cel szczegółowy:		
1. Zapewnianie bezpieczeństwa socjalnego rodzin		
Zadania	Wskaźniki realizacji zadań	Realizator
Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin w Gminie Goleszów	<ul style="list-style-type: none"> • ilość wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych 	CUS
Zapewnienie bezpieczeństwa materialno - bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną • liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej (Bank Żywności) • liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności • liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych • liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego • liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego 	CUS UG
Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom, które tego wymagają	<ul style="list-style-type: none"> • liczba mieszkań socjalnych na terenie gminy • liczba rodzin z dziećmi korzystających z mieszkań socjalnych 	UG
Cel szczegółowy:		
2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym i podnoszenie ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych		
Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce	<ul style="list-style-type: none"> • liczba pracowników socjalnych • liczba rodzin objęta pracą socjalną • liczba asystentów rodziny • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 	CUS
Zapewnienie innych form pomocy rodzinom z dziećmi, które przeżywają trudności opiekuńczo - wychowawcze	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin korzystająca z poradnictwa psychologicznego, • liczba udzielonych konsultacji/porad psychologicznych • liczba podmiotów świadczących specjalistyczną pomoc rodzinom 	CUS

	• inne formy wsparcia	
Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej, współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> • ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem • ilość dzieci umieszczona w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym • ilość dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych - ilość rodziców biologicznych współpracujących z CUS w celu powrotu dziecka do środowiska domowego 	CUS PCPR
Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny • liczba informacji do SR dot. sytuacji dziecka w rodzinie 	CUS
Zapewnienie opieki nad dziećmi dla rodziców pracujących – zapewnienie miejsca dzieciom w przedszkolach, dofinansowanie do żłobków z programu „Goleszowski Bon Żłobkowy”	<ul style="list-style-type: none"> • ilość dzieci uczęszczających do przedszkoli • ilość dzieci w rodzinach otrzymujących „Goleszowski Bon Żłobkowy” 	UG CUS
Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • ilość szkoleń • ilość osób, które wzięły udział w szkoleniach 	CUS
Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno -zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia	• ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP	CUS
Cel szczegółowy:		
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży i organizacja czasu wolnego		
Zadanie	•Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Objęcie pomocą dzieci, w szczególności w formie dożywiania, zasiłków szkolnych, stypendiów socjalnych	<ul style="list-style-type: none"> • ilość dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych • ilość dzieci korzystających z zasiłków szkolnych • ilość dzieci korzystających z zasiłku celowego w postaci posiłku 	CUS
Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów/ przedsięwzięć • liczba placówek, w których zorganizowane zostały programy/przedsięwzięcia • rodzaj/tematyka programów/przedsięwzięć 	Placówki oświatowe GKRPA CUS
Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba klas integracyjnych • liczba oddziałów/grup integracyjnych w przedszkolach • liczba placówek oświatowych z klasami/grupami integracyjnymi • liczba dzieci niepełnosprawnych w placówkach oświatowych 	UG Placówki oświatowe
Wsparcie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych przez poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne	<ul style="list-style-type: none"> • ilość pedagogów szkolnych • ilość pedagogów specjalnych • ilość psychologów szkolnych z podziałem na placówki 	UG Placówki oświatowe
Cel szczegółowy:		
4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo		
Zadania	•Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Organizowanie form aktywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • ilość/rodzaj organizowanych form wypoczynku letniego/zimowego • ilość dzieci biorących udział w zorganizowanych formach wypoczynku 	CUS GOK

	letniego/zimowego • liczba placówek organizujących formy spędzania czasu wolnego • ilość i rodzaj form spędzania czasu wolnego	Placówki oświatowe
Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego,	• liczba placówek wsparcia dziennego • liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wsparcia dziennego • liczba świetlic szkolnych • liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic szkolnych	UG Placówki oświatowe CUS
Organizowanie zajęć pozalekcyjnych: kółek zainteresowań, dodatkowych zajęć dydaktyczno - wychowawczych, sportowych	• ilość i rodzaj prowadzonych zajęć • liczba placówek prowadzących tego typu zajęcia	GOK Placówki oświatowe
Rozwój gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej	• liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy • liczba i rodzaj powstałych w roku sprawozdawczym obiektów sportowych/rekreacyjnych	UG

Cel szczegółowy:

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania	•Wskaźniki realizacji zadań	Realizator
Monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą oraz motywowanie do podjęcia leczenia/terapii	• liczba rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy z powodu uzależnienia/przemocy • liczba osób korzystających z konsultacji terapeuty/psychologa • liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	CUS GKRPA
Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	• liczba wszczętych procedur NK w tym w rodzinach z dziećmi • liczba spraw przekazanych do Prokuratury, Sądu Rejonowego	CUS ZI
Zabezpieczanie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	• wysokość zabezpieczonych środków finansowych	CUS
Wspieranie działań podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej	• liczba podmiotów, którym udzielone zostało wsparcie • forma/wysokość udzielonego wsparcia	CUS

VIII. ZASOBY

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające: Centrum Usług Społecznych w Goleszowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, Urząd Gminy Goleszów, Komisariat Policji w Ustroniu, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Goleszowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goleszowie, Sąd Rejonowy w Cieszynie, Kuratorzy Sądowi, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, pedagodzy szkolni, specjaliści i terapeuci, Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie, organizacje pozarządowe.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
2. Ograniczenie szerzenia się patologii.
3. Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży.
4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i ich rodzin.
5. Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji.
6. Ochrona dzieci poprzez umieszczanie w pieczy zastępczej.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Goleszów, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada stworzenie optymalnych warunków poprawy jakości życia rodzin z dziećmi. Wsparcie będzie miało charakter profilaktyczny, a samej rodzinie zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku Wójt Gminy Goleszów składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji Programu. Koordynacją Programu zajmuje się Centrum Usług Społecznych w Goleszowie.

XII. PODSUMOWANIE

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Goleszów oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinom będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy ich szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu własnej aktywności i potencjału. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

SKRÓTY:

1. GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. CUS – Centrum Usług Społecznych w Goleszowie;
3. TPD- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci;
4. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
5. PUP – Powiatowy Urząd Pracy;
6. NK – Niebieska Karta;
7. UG – Urząd Gminy;
8. GOK – Gminny Ośrodek Kultury;
9. ZI – Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
10. Sprawozdanie MRiPS – Sprawozdanie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej;
11. PO PŻ – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa.